

Ime i prezime	Br. indeksa	Tačno	Netačno	Σ

Elementi elektroenergetskih sistema

drugi kolokvijum - TEST

OVAJ TEST POKRIVA MATERIJU od 142 do 242 STRANICE U KNJIZI

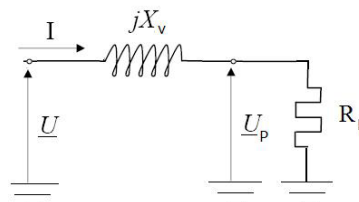
Napomena: Test se radi 40 min. Svaki tačan odgovor se boduje 1 poen. Netačan odgovor se boduje sa (-1) poen. Pitanje na koje se ne odgovori se boduje sa 0 poena.

1. Ferantijev efekat je pojava vezana za:

- a) kratke spojeve;   b) normalne režime;   c) prazan hod;   d) asimetričan režim.

2. Ako reaktivan vod napaja aktivan otpor, maksimalna snaga potrošača ($P_{P\max}$) dobija se

- kada je: a) $R_P = \frac{1}{4} X_v$;   b) $R_P = \frac{1}{2} X_v$;   c) $R_P = X_v$;   d) nijedan od ponuđenih odgovora.

3. Pri prenosu maksimalne reaktivne snage idealizovanim nadzemnim vodom, ugao između fazora napona na kraju i fazora napona na početku voda je:

- a) 0° b) 45° c) 90° d) 180°

4. Maksimalne moguće reaktivne snage na krajevima dva idealna voda dužina $l_{V1}=500$ km i $l_{V2}=1000$ km su:

- a) veće od prirodne snage;   b) u slučaju V1 veće, a u slučaju V2 manje od prirodne snage.
c) manje od prirodne snage;   d) u slučaju V1 manje, a u slučaju V2 veće od prirodne snage.

5. Nadzemni vod se radije ekvivalentira Π nego T šemom jer se:

- a) dobijaju tañiji rezultati;   b) olakšava proračun procesa na samom vodu;
c) olakšava proračun u radialnim mrežama;   d) dobija model mreže sa manjim brojem čvorova.

6. Konstanta prostiranja nekog nadzemnog voda je:

- a) realan pozitivan ili negativan broj   b) kompleksni broj sa dominantnim realnim delom
c) kompleksni broj sa dominantnim imaginarnim delom   d) nijedan od ponuđenih odgovora.

7. Maksimalna aktivna snaga koja se može preneti 400 kV idealizovanim nadzemnim vodom, karakteristične impedanse $Z_c=320 \Omega$ i dužine 250 km, pri nominalnom naponu na početku voda je:

- a) 1000 MW   b) $\sqrt{3} \cdot 500$ MW   c) 750 MW   d) 500 MW

8. Posmatra se distributivna mreža bez izvora, smer aktivne snage je:

- a) od distributivne do prenosne mreže;   b) od prenosne do distributivne mreže;
c) od potrošača do distributivne mreže;   d) svi gore navedeni odgovori.

9. Pri proračunu otočne admitanse TR-a koriste se podaci dobijeni:

- a) iz oglada PH;   b) simulacijom rada TR-a   c) iz oglada KS;   d) iz termičke slike TR-a.

10. Kod monofaznog transformatora čiji je sprežni broj $k=1$, vektori primarnog i sekundarnog napona su međusobno pomereni za:

- a) 0° ;   b) 30° ;   c) 90° ;   d) 180° .

11. Autotransformatori su ekonomičniji od dvonamotajnih iste snage ako je skalarni koeficijent transformacije:

- a) veći od 2;   b) manji od 10;   c) manji ili jednak 2;   d) manji od 0,5.

12. Autotransformatori su ekonomičniji od dvonamotajnih iste snage zbog:

- a) manjeg magnetskog kola;   b) manje količine bakra u namotajima;
c) jednostavnije konstrukcije;   d) manje količine gvožđa i bakra.

13. Za koju od navedenih sprega transformatora je moguće formirati ekvivalentni pasivni četvorokrajnik (ekvivalentnu "II" šemu transformatora):

- a) Dd2,   b) Yy4,   c) Yy6,   d) Dy9.

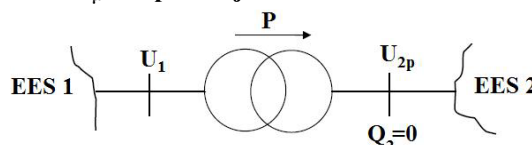
14. Kod trofaznih TR-a sa trostubnim magnetskim kolom je:

- a) $X_{0\mu} \ll X_\mu$;   b) $X_{0\mu} = X_\mu$;   c) $X_{0\mu} \gg X_\mu$;   d) nijedan od ponuđenih odgovora.

15. Interkonektivni TR prenosnog odnosa 400/220 (kV/kV), $S_n=400$ MVA, $x_t=10\%$ i $x_\mu \rightarrow \infty$ povezuje dva EESa. Kroz TR se prenosi aktivna snaga P od EESa 1 do EESa 2, dok je na sabirnicama 2:

$Q=0$. (U_1 je napon na sabirnicama 1, a U_{2p} napon na sabirnicama 2 sveden na naponski nivo primara.) U posmatranom slučaju:

- a) fazor napona $\underline{U}_1$ prednjači $\underline{U}_{2p}$, i moduo U_1 je veći od U_{2p} ;   b) fazor napona $\underline{U}_1$ kasni za $\underline{U}_{2p}$, i moduo U_1 je veći od U_{2p} ;
c) fazor napona $\underline{U}_1$ prednjači $\underline{U}_{2p}$, i moduo U_1 je manji od U_{2p} ;   d) fazor napona $\underline{U}_1$ kasni za $\underline{U}_{2p}$, i moduo U_1 je manji od U_{2p} .

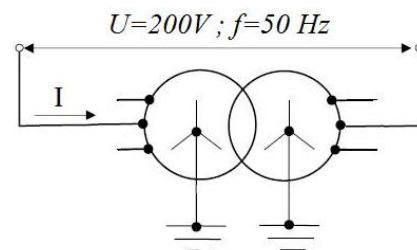
16. Jedan distributivni transformator 10/0,4 (kV/kV) ima sledeće podatke $S_n=1$ MVA, $x_k=11\%$. Ako je reaktivna snaga koju transformator u režimu praznog hoda uzima iz EES-a 15 kvar, koliko iznosi i_0 ?

- a) 1,27%;   b) 1,1%;   c) 1,5%;   d) nijedan od ponuđenih odgovora.

17. Trofazni trostubni transformator sprege YNyn0 vezan je kao na slici na monofazni napon $U=200\text{ V}$, $f=50\text{ Hz}$. Ekvivalentna induktivnost magnećenja u datom režimu iznosi:

- a) $\frac{3}{2} \cdot L_{0\mu} \cdot \left(1 - \frac{1}{m_t}\right)^2$;   b) $L_{0\mu} \cdot \left(1 - \frac{1}{m_t}\right)^2$
c) $3 \cdot L_{\mu}$ d) nijedan od ponuđenih odgovora.

gde su: L_{μ} induktivnost magnećenja kada je transformator pobuđen simetričnim sistemom trofaznih struja sa primarne strane i $L_{0\mu}$ nulta induktivnost magnećenja,

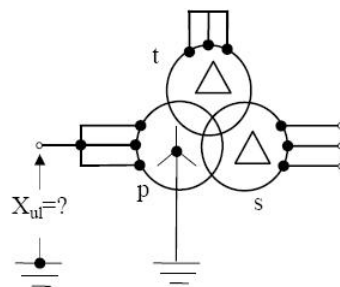
18. Svođenje direktne i inverzne komponente struje sekundara na primarnu stranu se vrši korišćenjem kompleksnog prenosnog odnosa transformatora, prema relacijama:

- a) $\underline{I}_{dA} = \frac{\underline{I}_{da}}{m_t}$; $\underline{I}_{iA} = \frac{\underline{I}_{ia}}{m_t}$ b) $\underline{I}_{dA} = \frac{\underline{I}_{da}^*}{m_t}$; $\underline{I}_{iA} = \frac{\underline{I}_{ia}}{m_t}$ c) $\underline{I}_{dA} = m_t \cdot \underline{I}_{da}$; $\underline{I}_{iA} = m_t^* \underline{I}_{ia}$ d) $\underline{I}_{dA} = \frac{\underline{I}_{da}}{m_t}$; $\underline{I}_{iA} = \frac{\underline{I}_{ia}}{m_t}$

19. Kolika je ulazna reaktansa po fazi sa strane kratkospojenih primarnih priključaka tronamotnog transformatora za vezu prikazanu na slici. Reaktanse perova pojedinih namota transformatora svedene na primarnu stranu su $X_{ps}=100\ \Omega$, $X_{pt}=60\ \Omega$ i $X_{st}=20\ \Omega$.

Sve aktivne otpornosti se mogu zanemariti, a $X_{\mu 0} \rightarrow \infty$.

- a) $55\ \Omega$;   b) $85\ \Omega$;   c) $100\ \Omega$;   d) nijedan od ponuđenih odgovora.

20. Tehnički minimum kod hidroturbina povezan je sa:

- a) pojavom kavitacije;   b) startovanjem kotla;
c) količinom vode u akumulaciji;   d) životnim vekom turbine.

21. Inverzna impedansa TG-a $\underline{Z}_{gi} = R_i + jX_{gi}$ je:

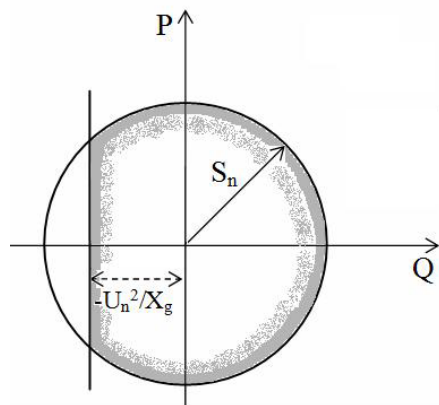
- a) jednaka njegovoj direktnoj impedansi   b) jednaka njegovoj direktnoj i nultoj impedansi
c) bitno se razlikuje od direktne jer je $R_i < R$ i $X_{gi} \ll X_g$ d) bitno se razlikuje od direktne jer je $R_i > R$ i $X_{gi} \ll X_g$

22. Pri simetričnom opterećenju sinhronog generatora gubici u gvožđu u generatoru postoje:

- a) i u statoru, i u rotoru;   b) samo u rotoru;
c) samo u statoru;   d) ne postoje gubici u gvožđu u sinhronoj mašini (jer je pobuda jednosmerna)

23. Za $P_{Turbine} = S_{ng}$ i $P < P_n$ sa aspekta zagrevanja kritičan je:

- a) pobudni namot,   b) prigušni namot,   c) namot statora,   d) paket statorskih limova.

24. Slika prikazuje ograničenje radnih režima sinhronog turbogeneratora zbog:

- a) maksimalne snage turbine   b) zagrevanja statorskog namotaja;
c) zagrevanja pobudnog namotaja;   d) statičke nestabilnosti

25. Za $P_s = \frac{dP}{d\theta} > 0$ radni režim je:

- a) statički stabilan;   b) statički nestabilan;
c) fizički neostvariv;   d) onaj u kome se generator nalazi kada izgubi sinhronizam

26. Na teorijskoj granici statičke stabilnosti turbogeneratora njegova reaktivna snaga zavisi od:

- a) pobude;   b) napona mreže;
c) aktivne snage;   d) sve prethodno navedeno.

27. Hidrogenerator je priključen na mrežu konstantnog napona U . Ako je $E_q > U$ i ugao snage $\theta=0$, generator razvija:

- a) aktivnu snagu i kapacitivnu reaktivnu snagu;   b) samo reaktivnu induktivnu snagu;
c) samo aktivnu snagu;   d) aktivnu i induktivnu reaktivnu snagu.

(napomena – ako generator napaja induktivnu prigušnicu reaktivna snaga mu je induktivna)

28. Dat je TG sa sledećim osnovnim podacima $S_n=1\text{r.j.}$, $U_n=1\text{r.j.}$, $X_g=1,6\text{r.j.}$, $\cos\varphi_n=0,8$, $E_{qmin}=0,72\text{r.j.}$, $P_{Tmax}=0,8\text{r.j.}$ i $P_{Tmin}=0,3\text{r.j.}$. Najmanja moguća reaktivna snaga datog TG iznosi:

- a) 0 r.j. ,   b) $-0,175\text{ r.j.}$
c) $-0,625\text{ r.j.}$,   d) $-0,954\text{ r.j.}$

29. Za proračun trajnih simetričnih struja kratkih spojeva hidrogenerator se može zameniti (ekvivalentirati):

- a) reaktansom X_d (po d-osi) i elektromotornom silom E_q ;   b) reaktansom X_q (po q-osi) i elektromotornom silom E_q ;
c) reaktansom X_d (po d-osi) i strujom I_q ;   d) nijedan od ponuđenih odgovora.

30. Nacrtati fazorski dijagram napona i struja hidrogeneratora za pretežno induktivno opterećenje generatora.

